

Kék hírek

Ököllel

Garázdaság miatt kell majd felelnie annak a szarvasi fiatalembernek, aki február 16-án, vasárnap reggel 7.00 óra tájban ököllel bevverte az egyik Vasút utcai élelmiszerbolt ajtaját. A férfi előbb lemérték különféle

húsárakat, válogatott a pékáruk között, s közben folyamatosan arról beszélt, milyen drágán adnak mindent abban a boltban. Ezen aztán olyannyira felbosszantotta saját magát, hogy távozaskor ököllel támadt a boltajtóra.

Hústolvajok

Betörték a Goldfood Kft Árpád-köz-i húsboltjába a február 07-re virradó éjszakán. Az ismeretlen tettes(ek) a rács és az ablak kifeszítésével jutott be az üzletbe, ahonnan körülbelül 15 ezer forint értékű húsárut vitt magával.

Gyújtogatás

Mostanra megállapították a szakértők, hogy szándékos gyújtogatás miatt keletkezett az a tűz, melyről lapunk múlt heti számában már hírt adtunk. A tüzet, amely a Móra Ferenc utca egyik családi házában padlástereben lobbant fel, egy ma még ismeretlen tettes okozta, aki bemászott előbb a ház udvarába, majd felment a padlásra, s meggyújtotta az ottlévő fűzeteket, könyveket. A tüzet azonban szerencsére hamar észlelték, így a kár mindössze ötezer forint, a veszély azonban ennél jóval nagyobb volt.

Ellopott váltások

Csabacsüdön február 13-án az esti órákban felfelzítették egy, az utcán parkoló Daihatsu személygépkocsi ajtaját. A kocsiból elvitték az autólülésen hagyott váltást, benne 80 ezer forint készpénzzel és iratokkal. A tettest keresi a rendőrség.

Motor a rendőröknek

Segédmotor-kerékpárt, automosót, takarítógépet és fűnyírót vásárolt a Szarvasi Rendőrkapitányság abból a másfél milliós támogatásból, melyet még a decemberi testületi ülésen szavaztak meg az önkormányzati képviselők. A felsorolt gépekre 1,2 milliót költöttek el, míg a fennmaradó 300 ezer forintot a futástelephelyi növelésére (üzemanyagköltségre) fordítják majd a rendőrök.

Amint az kérdésünkre Olyán Sándor rendőrkapitány elmondta, a vásárolt Honda segédmotor-kerékpárnak igen nagy hasznát veszik majd, mivel ez a kiemelt vázszerkezeti motor kiválóan alkalmas a nehezebb terepen történő közlekedésre is. Eppen ezért a gazdaságos üzemeltetésű kismotort elsősorban a szarvasi üdülőövezetek járőrözésére használják majd. A kapitányság vezetője köszönetét fejezte ki a város vezetőknek és a képviselőtestület tagjainak a rendőrség részére nyújtott támogatásért.

L.J.

Kántor Zsolt

Szarvas Gospel 17.

A hit a part. Olvasta Fadette a Gospelt. Ott téblábolunk mindannyian. Ki-ki belelógatja a lábát a jövőbe, de mégsem mindenki. Van olyan krapek, aki fél lábbal már a fenti atmoszférában van, de egyik lábába a múltban rekedt. Így, úgy fest, mint egy kettéágazó gyökér, nem csoda, hogy az élete is két anyagból van. fele szövegből, fele műanyagból. S ez nem használ neki. Az arca is két színű, persze a lelke is. Hogyan húzhatja ki a földből a régihez ragaszkodó gyökérzetet. Mert azt biztosan tudja, hogy meg kell szabadulnia a múlttól. Ótóműve nem tölthető új bor. Mert különben szétszakítja az új bor az ótóművet. A jellemzés személyiség tévona, bizonytalan és bátoratlan. Ki kell jönnie az egyik enjéből, hogy bemehessen a másikba. Az akaratát ezt tenni, de megakadályozzák az érzései. Az esze is elhagyta a múltat, de a lelke nyafog a régi emlékekért. Ne legyél infantilis, mondja neki az akarat, a belső sugó.

A szerző folytatta (fejből) a könyvet. Fadette mosolygott, megfogta az agrár-boy kezét, megszorította. A diák-fiú nem bánta, vállalta a játékot. A szerző összekacsintott a fiúval, miközben szónokolt. Ne légy óvatlan, mondja az ész a szíved. Az érzések azonban visszahúzzák a változást a szakadék széléről. Könyvekkel varázsolják el az értelmet. De a szíved bejut egy csöppnyi "szél" és kiparancsolja az emlékeket a színpadról. Nem mentek innen, hamis sáfárok!

K. Jenő arca felragyogott, bármennyire is nyüzött képe volt.

Helyben vagyunk. Mint a vizeknek folyása, olyan a királynak szíve az Úrnak kezében, valahová akarja, oda hajítja azt. Az embernek minden útja igaz a maga szeme előtt, de a szívek vizsgálója az Úr.

A Tévedhetetlen Szakértő felémelte a hangját. Köszönjük meg a résztvevők türelmét. Az idő nagyon kegyes volt hozzánk, hogy "hagytá" beszédeinket "elférni" eme vékony meszén, amely az este. Végetül hadd fejtsen ki, milyen gondolatok kavargtak bennem, amíg elhangzott itt sok reflexió és esszé. Miközben a kultúrlejtőn a regény lefekezett.

ErreKituljak Jenőt követelte a nép. Ót akarták hallani az érintettek.

A Félvezhetetlen Szakreferens habozni volt "kénytelen". Kérek mindenkit, üljenek le még egy kevés időre. Klingsohr egy jó mondattal hadd kerüljön ide. Azt mondta Klingsohr: "Haszontalan és veszélyes a lelkesedés értelem híján, és kevés csodát tesz az a költő, aki maga ámuldozik a csodákon." A géme kút, a malom és a fokos költséki tradíciója után és az urbanizált kódok beszoktatásán túl talán most van az az olvasói pillanat, amikor valamiféle ötvözet keletkezett és ez a matéria nem olyan mint a két gyökérű bukszus, hanem egyetlen lenővése van, fenti lombja és virágai pedig ékes, egészséges "formák". Magunk is beszéljük ezt a tradíciót, rajtunk keresztül is szól a hagyomány új nyelve. De látható módon jó gyümölcssei vannak az olvasásnak is.

Ebben a pillanatban mindenkinek a fiatal "párna" nézett. Az agrárcsémte átkarolta Fadette vállát. És megszólalt az ifjúság a diák-him hangján. Az igazság kisajátítása abba maradt. Mondhatnánk, nemde? A tudat maga is az idő horizontjában álldogal. A nyelv irodalmi viselkedésmódja megváltozott. Csak mi nem változtunk, kérdeheti bárki? Igen és nem. Errel beszélek már három óra

óta.. Mondta T. Szakértő.

Folyton alakuló valóságként tárja elénk a nyelv a műveket. Az "igaz" ábrázolásnak nem a külső valóságban találhatóak meg az instanciái. A megértés dialógikus igényén keresztül hozzáférhetünk valamihez, ami már nem az, ami volt.

A szerző, mint illeltek előre szaladt a hátsó sorokból.

Hadd szűrjék be valamit! A fogadtatás történetének első órái mindig félkész "érezések" szülnék. A szívből viszont nem jön félkész gondolat. Ezért hagy ni kell üledpéni, ami a lélekben kavargó most. Ez az új epikai nyelvhasználat az életszelekekhez nem viszonyítja már magát. Itt a múlt valóban a diskurzust korlátozó faktor. De átadom a szót Kituljak úrnak.

Köszönöm, barátaim. A szél itt járt Szarvason és felborzolta a kedélyeket. Benézett a hordókba, a fiókba, átfésülte a mezőörök gondjait, lefűlelte az orvadászokat. S egyszerűen felrészült minden. Helyrebillent az igazság, kiszorult a hazugság? Egy kicsit igen. A jósk mind elköltöztek a városból, a táltosok kiszorultak a közeletről, a varázslókat elnémították a "rézkigó" és a "csipkebokor". A mágusok egyetlen nap alatt elmenekültek innen, mert megtapasztalták azt az atmoszférát, amelyben az "összeugrasszást" már lehetetlen művelni. A vörös mágia fészkei is kiüresedtek, a fehér mágia tornyai összedőltek, a fekete mágusok meg egyenesen visítva ropogtak széjjel a négy égtáj felé. Nincs itt több keresnivalójuk.

Fadette bólintott. Valóban, a légkör megtisztult, mióta beköltözött az arborétumba a fuvallat. Az égyűrűket is feketén-fehéren meg lehet számolni az "égen". A szívárvány is színesebb azóta, az illatok is masak. Ideje volt, hogy eljőjön a szél.

Dr. Molitorisz Pál

Csak akkor születtek nagy dolgok, Ha bátrak voltak, akik mertek (Ady)

Emlékezés Szarvasi Györgyre

Ha a magyar történelem elmúlt másfél évszázadának forradalmait vizsgáljuk, szembeötlenek az azonosságok és a tendenciák. Mind az 1848/49-es forradalom és szabadságharc, mind az első világháborút követő forradalmak, mind az 1956-os forradalom és szabadságharc elbukott, a forradalmi időszakok csökkenő, míg a forradalmakat leverő rendszerek fennmaradásának ideje növekvő tendenciát mutatott. Egységes volt a forradalmakat leverő hatalmak reakciója is: a résztvevők bántalmazása, gyorsított büntetőeljárások, kivégzések, bebörtönzések, internálások, a rendőri felügyeleti rendszer kiépítése, cenzúra és tömeges emigráció jellemezte a megtorlás időszakát. A leghátrányosabb helyzetbe az 1956-os forradalom és szabadságharcban fejeződik, vagy vezető szerepet vállalók kerültek, a rendszerváltásra 33 évet kellett várniuk. Egy 48-as honvéd, vagy nemzetőr érdemeit a szabadságharc leverését követő 15-20 év múlva a hivatosság is elismerje, az évfordulókat ünnepelte az ország, egyleteik, menhelyeik, emlékhelyeik, kiadványaik voltak, általában tisztelet és megbecsülés övezte őket. A rendszerváltással egyidejűleg meglőrték az 56-os forradalom mártírjainak újratemetése, rehabilitációja, tudományos igényű elemzések jelentek meg, azonban nem fordult kellő figyelem a forradalom helyi vezetőinek elismerésére. Nincs tudomásom sirjaik hivatalos koszorúzásairól, nem találkoztam túlélt 56-osokkal a helyi október 23-i ünnepségek előkezeiben, özvegyeiket nem köszöntötték iskolások virággal.

Ezen írás ezt a hiányt is pótolni kívánja, bemutatva írásos dokumentumok felhasználásával az 1956-os szarvasi forradalmi események központi alakjait, Szarvasi Györgyöt.

Családja, iskolái, működése és két világháború között

Tösgyökeres szarvasi családból származott. Apai felmenői iparosok voltak, az anyakönyvi bejegyzések tanúsága szerint dédapja főhadász, nagypapja csizmadia, édesapja Frcska János, a veszprémi pokróc és szortársznya készítő gyár munkása volt, de kisebb földbirtokkal is rendelkezett.

Szarvason, 1901. március 21-én született. Elemi iskolái, valamint a szarvasi főgimnáziumban töltött négy év után 1915-től tanulmányait a „Bányai Ag. Hív. Ev. Egyházkerület Szarvasi Tanítóképzőjében” folytatta. A második évben 1916. szeptember 12-től – tizenöt évesen – önként katonának vonult be, ezt az évet, mint hadbavonult magántanuló végezte el. Az 1917/18. tanévben a harmadik és a negyedik osztályt szintén, mint hadban lévő, haditanfolyamot végző egy év alatt tette le, s az 1918. május 28-án tett vizsga alapján „népiskolákban való tanításra képessé nyitvánitolt”.

Az első világháború végén 1918. november 17-én szerelt le szakaszvezetői rendfokozattal, majd a következő év elejétől a szarvasi ev. egyháznál kezdte pályáját helyettes tanítóként, s itt dolgozott 1922. december 15-ig. Ezután – szlovák nyelvtudását hasznosítva – olyan településekre ev. egyházi iskoláknál működött, ahol a lakosság részben szlovák anyanyelvű volt. Három évet Csanádalbertben töltött, már mint rendes tanító, majd egy évig Maglódon kántortanító, ezt követően 1927. február 1-től tizenkét évet át Mendén tanított, az utolsó évtől, mint vezető kántortanító. Innen Tótkomlóra távozott. Szarvason kötött házasságot 1923. május 24-én, felesége Medvegy Karolin, Medvegy János asztalos mester leánya. Felesége szintén iparos családból származott, apai nagypapja kerékgyártó, anyai nagypapja pedig timár volt. Házasságukból két gyermek származott, György Zoltán (1924), és Imre László (1926).

Kérélmére a M. Kir. Belügyminisztérium 1939. február 8-án a Frcska (Frcska) családi nevét Szarvasira változtatta, a névváltoztatás hatálya gyermekeire is kiterjedt.

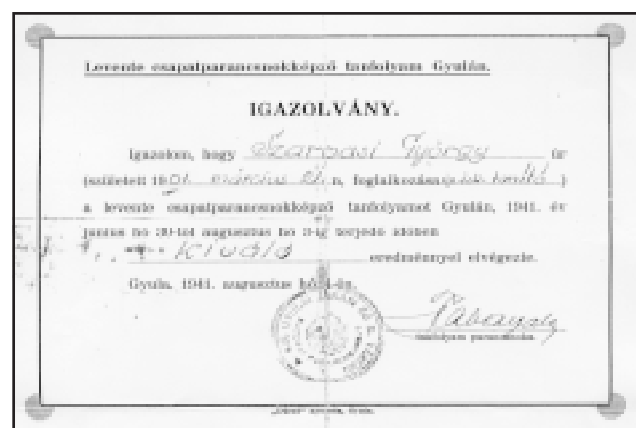
1941. szeptember 1-jén a tótkomlósi kántortanítói állásáról

helyén lelkiismeretesen, felelősséggel megalapozottan látta el, szívesen végzett többletfeladatokat, énekkarokat vezetett, műkedvelő színelőadásokat rendezett. Már 1925-től – miután különböző szintű tanfolyamokat végzett – aktívan bekapcsolódott a levénte-egyesületi munkába, mint egyesületi titkár és levénteoktató. Az orosházi járási levénteoktatók igazgatósága szerint szolgálatát nagy szorgalommal, pontossággal, hozzáértéssel látta el, érdemeit szerzett az intézmény megerősödésében, megszerzetésében.

A második világháború éveiben

Szarvasi György 1940. szeptember 1-től 1942. október 1-ig levénteoktató volt Tótkomlóson, majd a Debrecenben tartott 3 hónapos tanfolyam elvégzése után Tótkomlóson levénte fők-

atató volt bevonulásaig. 1943. június 10-e és 1945. július 2-a között katonai szolgálatot teljesített hadnagyi rendfokozattal. Orosházára vonult be, majd szeptemberben Püspökkladányba vezényelték, ahol mint levénte körzetparancsnok működött 1944. március 19-ig, a német megszállásig. Ezt követően Derecskére, majd Hajdúnánásra vezényelték, 1944. október 2-án betegszabadságra ment.

Szabadságáról távirati úton Tiszacsegére rendelték, s beosztották a 625/36 számú munkásszázad parancsnokának. Október 5-én – történelmünk e válságos időszakában – vette át a századparancsnokságot. Az október 15-i kormányzói proklamáció a századot Pusztahidegven érte, ekkor közölte a századdal, hogy cselekedjenek belátásuk szerint, haza is mehetnek. Megmaradt embereivel távirati felhívásra Budapestre vonult, ahová október 27-én érkezett meg. Romeltakarítást, majd a pályaudvarokon vagonkirakást végeztek. Pest felszabadítása előtti napokban, 1945. január 10-e körül Budára vezényelték, ahol holttestek eltakarítása volt a feladatuk. A nehéz körülmények között is jól oldotta meg feladatát, lelkiismeretesen gondoskodott emberei élelmiszerrel, ruházzal való ellátásáról. Amikor néhány katonája a légiriadó alatt lakásokba tört be, s a lopások származékait kegyelmezően árusították egy Kalándi nevű altábornagynál személyesen eljárva megmentette embereit a halálbüntetéstől, s az altábornagy utasítására egy tornacsarnokban 25 botot veretett a vétékesekre. Egy másik alkalommal a németek 20 embert kértek tőle sáncsásra, a kértet megtagadta, annak ellenére, hogy a német katona a géppisztolyt szegezte rá. Amikor századát a Horváth-kerthben lévő holttestek eltakarítására rendelték ki, azzal, hogy a feladatot a reggelre várható légítámadás előtt kell végrehajtani, megparancsolta a kivonulókat vezető zászlósnak, illetve hadapród ormesternek, hogy légítámadás esetén vonuljanak a rábizott emberekkel bombabiztos helyre. E napon a légítámadás korában kezdődött, s a zászlós és az ormester a rájuk bízott embereket cserbenhagyva elmenekültek, a legénység egy közeli házban kerest menedéket, mely aknátalapot kapott, s többen meghaltak. Amikor Szarvasi György tudomást szerzett a történetről, a legnagyobb tüzetben a helyszínre ment, és a vállán vitte a sebesülteket a Szikla-kórházba, a cserbenhagyók ellen pedig hadbírósi eljárást kezdeményezett. A századdal 1945. február 11-ig tartózkodott Budán, ekkor hadifogságba esett.

(Folytatjuk)

A szerző köszönetet mond Szarvasi György unokájának, Szarvasi Lászlónak és Kozák Ferenc tanár úrnak az iratok rendelkezésre bocsátásáért.